

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

BİLİM PLATFORMU POLİTİKA NOTLARI

@chp_bilim

bilim@chp.org.tr

bilim.chp.org.tr

OTORİTERLEŞEN TÜRKİYE'NİN ÇÖLLEŞEN MEDYASI

MEDYADA BÜYÜK KARARTMA, BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNDE BÜYÜK GERİLEME

Adalet ve Kalkınma Partisi, basın özgürlüğü konusunda Türkiye'ye en karanlık dönemlerinden birini yaşatmaktadır. Saygın uluslararası kuruluşlardan Freedom House'un 2018 Dünyada Özgürlük Raporu'nda Türkiye, "kısmen özgür" kategorisinin bile aşağısına düşerek, "özgür olmayan" ülkeler kategorisine gerilemiştir. Otoriterleşen ve keyfileşen AKP'nin uyguladığı baskı ve hukuksuzluğun en fazla gözlemlendiği alanların başında medya gelmektedir.

İletişim özgürlüğü ve bilgi edinme hakkı, yurttaşların kendilerini yönetenleri denetleyebilmelerinin en temel koşuludur. Seçilenlerin yurttaşlara hesap verebilmeleri ve kamu işlerinde şeffaflığın sağlanabilmesi, yurttaşların bilgiye erişim hakkının güvence altına alınmasıyla mümkündür.

Yazılı, görsel ve dijital medyanın temel görevi, gerçekleri tarafsız biçimde kamuoyuyla paylaşmak ve böylece yurttaşların doğru haber alarak, gerçeklere ulaşma haklarını

kullanabilmesini sağlamaktır. Gelişmiş ülkelerde medya, parlamento ve yargıyla birlikte yürütme erkini denetleyen ve saydamlığı sağlayan en temel denge mekanizmalarından biridir. Bir başka deyişle medya, çağdaş demokrasilerde yasama, yürütme ve yargının faaliyetlerini sağlıklı bir biçimde ulusal kamuoyuna ulaştıran bir kuvvettir.

AKP iktidarında ise, Türkiye'de güçler ayrılığı ortadan kaldırılırken, medya da otoriterleşen yürütme erkinin kontrolü altına alınmıştır. Baskıcı ve tekелci zihniyetiyle AKP'nin uygulamaları sonucunda Türkiye, Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 2002 yılında **99.sıradayken**, 2018'de **157.sıraya gerilemiştir**. Uluslararası nesnel ölçütlerle ortaya

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

157. Türkiye, Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 157. sırada.

BASINA GÜVEN

%60 Her 5 yurttaştan 3'ü ülkemizde basın özgürlüğü olmadığına inanmakta.

TUTUKLU GAZETECİLER

150 Türkiye'de yaklaşık 150 gazeteci hapisanede.

KÂÇİT FİYATLARI

%100 Ton bazında gazete kâğıdı fiyatları yaklaşık %100 artmıştır.

konulmuş olan bu çarpıcı gerileme, medyadaki baskıları gözlemleyen yurttaşlarımız tarafından da onaylanmaktadır. 2018 yılında Kadir Has Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre, her 5 yurttaşımızdan 3'ü ülkemizde basın özgürlüğünün olmadığını düşünmektedir. Aynı araştırmaya göre, yine her 5 yurttaşımızdan 3'ü medyadaki haberlere güvenmemektedir. Oxford Üniversitesi Reuters Gazetecilik Çalışmaları Enstitüsü'nün raporuna göre ise, Türkiye haberlere güvenmeme açısından, dünyada 2. sırada bulunmaktadır.

AKP REJİMİNDE TEK BOYUTLU, TEK SESLİ, TEK RENKLİ MEDYA

Geçtiğimiz 17 yılda AKP, medya sektöründe sermaye ve sahiplik ilişkilerini doğrudan müdahalelerde bulunarak çarpık bir biçimde dönüştürmüştür. Nesnel ve bağımsız medya kuruluşları, çeşitli sindirme ve yıldırma yöntemleri ile sektörün tamamen dışına itilirken, yerlerini medya alanında hiçbir deneyimi olmayan, yandaş iş adamlarının sahip olduğu şirketler almaya başlamıştır. AKP'nin baskıcı ve kayırmacı politikaları sonucunda, yurttaşlara doğru haber ulaştırmakla yükümlü medya kuruluşları büyük oranda denetim altına alınmıştır. 2018 Uluslararası Basın Enstitüsü Raporu'na göre, hormonlu bir biçimde sektörü tekelleştiren AKP iktidarının medyayı kontrol etme oranı %95'lere kadar yaklaşmıştır.

GÜDÜMLÜ HAVUZ MEDYASININ FATURASINI VATANDAŞLAR ÖDÜYOR

AKP, bağımlı bir medya yaratabilmek için, kamu kaynaklarını ve devlet gücünü modern tarihimizde görülmemiş ölçüde tek yanlı ve maksatlı biçimde kullanmaktadır. Bir yandan Türkiye'nin nesnel gerçeklerini yansıtmaya çalışan medya organları finansal ve siyasi baskılara maruz bırakılırken, diğer yandan iktidarın güdümlü medyasının finansörleri kamu kaynaklarından haksız ve hesapsız bir biçimde yararlandırılmaktadır.

Medya sahipliğindeki tekelleşmenin ve kayırmacılığın iki temel yöntemi öne çıkmaktadır. Birincisi, finansal açıdan sorunlu hale gelen medya kuruluşları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmekte, bu kuruluşlar şaibeli

ihale süreçleri sonucunda iktidara yakın gruplara teslim edilmektedir. Bu yöntemle el değiştiren büyük medya kuruluşları, beş dakika dahi sürmeyen ihaleler sonunda satılmışlardır.

İhalelere tek başına giren ve ana akım medyanın en büyük grupları haline gelen bu şirketlerin, AKP'nin siyasi karteline ne kadar yakın oldukları kamuoyunun bilgisi dahilindedir. Medya kuruluşlarının satın alınmasında, iktidara yakın olan ve kamu ihalelerinden beslenen şirketlerin oluşturduğu kaynak havuzunun kullanıldığı da bilinmektedir.

Medya kuruluşlarının el değiştirilmesinde kullanılan ikinci yöntem ise, medya sektöründe havuzlaşmayı ve tekelleşmeyi hızlandırmak üzere kamu bankalarının cazip koşullarda kredi temin edilmesidir. Ülkemizin en büyük ana akım medya grubu olan Doğan Medya Grubu'na ait kuruluşların, iktidara yakın bir iş adamına satılması, kamu kaynaklarının haksız biçimde kullanılan bu yöntemin somut örneğidir. Bu satış işleminde, Ziraat Bankası'ndan 700 milyon dolara yakın düzeyde bir kredi kullanıldığı ve satın almanın bu kredi üzerinden yapıldığı iddiaları kamuoyunda geniş yer bulmuştur. Bir kamu bankasının, kuruluş amacıyla hiçbir ilgisi olmayan bir alanda, özel şartlarla, bu denli büyük miktarda bir kredi vermesi, işlemin kamu çıkarları aleyhine siyasi telkin ile gerçekleştiğinin önemli bir göstergesidir.

AKP iktidarında medyaya yapılan müdahaleler sonunda, ülkemizde ana akım medya neredeyse marjinalleştirilmiş; haber kaynağı çoğulculuğu baskı ve tekelleşme ile ortadan kaldırılmış ve medyada çok seslilik büyük ölçüde yok edilmiştir.

YANDAŞA ÖDÜL; YANDAŞ OLMAYANA CEZA VE EZİYET

Yine aynı tekelci mekanizmaların bir sonucu olarak, 2009 Şubat ve Eylül aylarında AKP tarafından Doğan Medya'ya bağlı kuruluşlara haksız olduğu mahkemelerce de onaylanan büyük para cezaları verilmiştir. Toplamı 6 milyar 800 milyon TL'nin üzerinde olan bu cezaların o günkü kur üzerinden değeri yaklaşık 4,5 milyar dolardır. Doğan Medya'nın neredeyse tümünün 1 milyar doların altında bir satış bedeliyle devredildiği düşünüldüğünde söz konusu cezaların ne kadar büyük meblağlar olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Yine aynı şekilde AKP'ye yakın medya kuruluşlarının sahiplerinin ve medyada AKP kartelleşmesini finanse eden iş insanlarının vergi borçlarının silindiği iddiaları ortaya atılmıştır. Dönemin ilgili bakanı, vergi affı sürecini adeta teyit etmiş ve iddiaları yalanlamamıştır.

KAYNAKLAR, HAKSIZ VE KEYFİ BİÇİMDE DAĞITILYOR

Gazeteler için önemli bir gelir kalemini oluşturan Basın İlan Kurumu (BİK) aracılığıyla verilen resmi ilanların dağıtımı, AKP iktidarı boyunca keyfi ve siyasi ölçütlerle tarafsız biçimde yapılmıştır. İktidara yakın gazetelerin ilanlardan geniş biçimde yararlandırılması, sektördeki haksız rekabeti derinleştirmektedir. AKP iktidarı, resmi ilan alabilme şartlarını değiştirmiş, istihdam edilen gazeteci ve gazetelerin sayfa sayılarını azaltmıştır. İlk bakışta yararlanma koşullarını kolaylaştırıyor gibi görülen bu uygulama, gazetelerin sayfa sayılarını ve gazeteci istihdamını azaltmalarına neden olmuştur.

4,5 MİLYAR \$

Doğan Medya Grubu'na kesilen vergi cezası 4,5 Milyar \$

1 MİLYAR \$

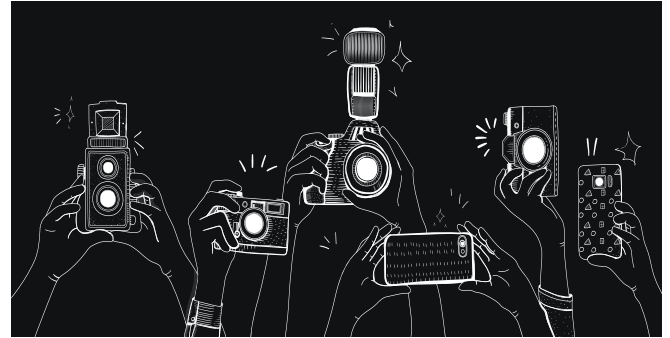
Doğan Medya Grubu'nun tümünün yaklaşık satış bedeli 1 Milyar \$

İlanların hangi tarifeler üzerinden verileceğini belirleyen tiraj konusunda usulsüzlükler ve haksızlıklar sıklaştırmıştır. İktidargüdümündeki gazetelerin on binlercesi, THY uçakları başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında ücretsiz dağıtılmaktadır. Bu ve benzeri

uygulamalarla tirajları artırılan gazeteler, BİK ilanlarından yüksek tarifeler üzerinden yararlanmaktadır. Pek çok yandaş gazetenin gerçek baskısının çok üzerinde tiraj bildirdiği de iddia edilmektedir. İlan edilen basım sayılarının gerçek olup olmadığı, sağlıklı bir tiraj denetimi ile sağlanamamaktadır. Gerçek tirajları telaffuz etmenin cezası işini kaybetmektir.

RTÜK, SİYASİ SOPA OLARAK KULLANILYOR

Saray Rejimi, RTÜK'ü güdümünde olmayan medya organlarına karşı, keyfi cezalandırma ve ekonomik caydırma aracı olarak kullanmaktadır. RTÜK, 2018 yılının son üç ayında TV kuruluşlarına **23 kez program durdurma** ve **37 kez de para cezası** vermiştir. Sadece bu üç aylık dönemde TV kanalları **5 milyon 200 bin TL'nin üzerinde para cezası** ödemiştir. RTÜK, adeta bir bedel ödetme kurumuna dönüştürülmüştür.

RTÜK tarafından verilen kararların en güncel örnekleri, haber spikeri Fatih Portakal ile değerli sanatçılarımız Müjdat Gezen ve Metin Akpınar'a, ardından da FOX TV ve Halk TV'ye verilen cezalardır. Saray tarafından Portakal, Gezen ve Akpınar hakkında açılan soruşturmalarda yargı süreci devam ettirilirken, diğer yandan da RTÜK tarafından Halk TV ve FOX TV için para cezalarının yanı sıra, program kapatma cezaları uygulanmıştır. Her iki televizyon kanalı da benzer bir durum yaşanması halinde yayın lisanslarının iptali tehdidi ile karşı karşıyadır. Yayın durdurma cezalarının 2019 Yerel Seçimleri'ne yakın tarihlerde uygulanmak üzere geciktirilmesi ise, kararların siyasi olduğunu göstermektedir.

Bağımsız medya kuruluşları haksız cezalarla boğuşurken, yandaş medya kuruluşları ise adeta kural dışılık ve cezasızlığın keyfini sürmektedir. İktidara yakın medya

kuruluşlarının, muhalif siyasetçilere, sanatçılara ve vatandaşlara yönelik itham, iftira ve nefret söylemi içeren yorum, haber ve yazıları, RTÜK ve yargı organları tarafından manidar bir biçimde görmezden gelinmektedir.

KARA DÜZEN, KARA PROPAGANDAYI SİRADANLAŞTIRIYOR

AKP'nin yarattığı havuz medyası, yurttaşların bilgi edinme hakkını engellenmektedir. Kamuoyu, iktidarın istekleri doğrultusunda belirlenmeye çalışılmaktadır. İktidara yakın medya "dostane" bir eleştiriye dahi tahammül edemezken, iktidarın yanlış politikalarını eleştiren herkes, hain, işbirlikçi, düşman, terörist, dış güçlerin maşası gibi ağır ithamlarla yaftalanmaktadır. Havuz medyasının kimi mensupları adeta Soğuk Savaş dönemindeymişcesine, eleştirel yaklaşan tüm kesimlere karşı ölçsüz ve hukuksuz iddialar dile getirmektedirler.

VATANDAŞ TANZİM SATIŞ KUYRUĞUNDA; HAVUZ PSİKOLOJİK MANİPÜLASYONDA

AKP rejiminde havuz medyası işsizlik, hayat pahalılığı, zamlar, iflas, ödenemeyen krediler, sebze kuyrukları başta olmak üzere içinde bulunduğumuz derin ekonomik krize ilişkin haberleri yurttaşlarımızdan gizlemektedir. Medyada grevlerin, iş cinayetlerinin, kaçak yapılara verilen af neticesinde yaşanan ölümlerin, çocuk tacizlerinin, cinsel istismarların, kadına karşı artan şiddetin haberleri yapılmamaktadır. Yaşanan toplumsal çöküntünün temel göstergeleri olan madde bağımlılığı, intiharlar, aile içi şiddet, boşanma, suç ve depresyonda yaşanan artışlar yurttaşlarımıza aktarılamamaktadır.

Havuz medyası, Saray'ın yapay gündemi ile vatandaşların gerçek gündeminin üzerini örtmektedir. AKP'nin kontrolündeki havuz medyası kamuoyunu dilediği gibi yönlendirmeye, gündemi istediği gibi belirlemeye, olguları ve gerçekleri çarpıtmaya çalışmaktadır.

Medya kuruluşları, medya komiserleri aracılığıyla Saray'ın emirleri doğrultusunda kumanda edilmektedir. Neredeyse havuzdaki günlük gazetelerin tamamı tek bir manşetle çıkartılmaktadır. Televizyon

tartışma programlarındaki konuklar isim isim seçilmekte, kimlerin ne söyleyeceği önceden tek kaynaktan belirlenmektedir.

Gazeteler, AKP rejiminin pembe tablolar çizen faaliyet bültenlerine dönüşmüştür. Muhalefet partilerine ve muhalif milletvekillerine havuz medyasında adil bir şekilde yer verilmemektedir. Havuz medyasında seçim dönemlerinde yerli icatlar ve petrol-doğal gaz keşiflerine dair haberlerin sayısında astronomik artış yaşanmaktadır. Havuz medyası yüksek işsizlik, düşük ücretler ve hayat pahalılığı ile boğuşan halkımızın akılla âdeta alay etmektedir.

KEYFİ YAYIN YASAKLARI GERÇEKLERİN ÜSTÜNÜ ÖRTÜYOR

AKP rejiminin, yaşanan vahim olayları, kazaları ve politik skandallarını örtmekte en sık kullandığı yöntemlerden biri de yayın yasağı kararı çıkartmasıdır. AKP rejimi terör saldırıları, dava süreçleri, yolsuzluk haberleri, tren kazaları, iş kazaları, inşaat göçükleri gibi pek çok önemli gelişmenin ardından mahkemeler kanalıyla ya da yürütme tarafından hızla yayın yasağı kararları çıkartmaktadır. Yayın yasakları ile bu konularda haber yapılması engellenmektedir. Sadece 2011 ile 2018 yılları arasında **468 habere yayın yasağı** getirilmiştir. 2019 yılının ilk iki ayı içinde ise **34 yayın yasağı** kararı verilmiştir. Oysa yurttaşların ve ilgili kurumların zamanında ve sağlıklı bir biçimde bilgilenebilmeleri, ancak basın üzerinde yayın yasaklarının olmaması ve ulusumuzu ilgilendiren konularda yurttaşların farklı kanallardan bilgilenebilmeleri ile mümkündür.

DEVLET SIRRI KAVRAMI SUİSTİMAL EDİLİYOR

AKP rejiminin, medyanın gerçeklere ulaşmasını ve yurttaşlara doğru bilgiyi

aktarmasını önlenmek için başvurduğu temel araçlarından biri de “devlet sırrı” kavramının kötüye kullanılmasıdır. AKP, devlet sırrı kavramını kendisini zor durumda bırakacak haberlere erişilmesini önlemek için bir zırh olarak kullanmakta, bu haberleri yapan gazetecileri ise “hainlik” ve “ajanlıkla” suçlamaktadır. Devlet sırrı kavramının suistimal edilerek, ifade ve basın özgürlüğünü engelleyen bir şekilde yorumlanması, demokrasinin en temel ilkelerinden olan yurttaşların doğru haber alma ve haber iletme özgürlüğüne yönelik çok vahim bir tehlike oluşturmaktadır.

BİLGİ EDİNME HAKKI VE PARLAMENTO DENETİMİ HİÇE SAYILIYOR

Demokratik toplumlarda, eşitlik, tarafsızlık, şeffaflık ve açıklık ilkelerinin gereği olarak yurttaşların bilgi edinme haklarını kullanmaları kamu sorumluluğundadır. Ülkemizde bu hakkın nasıl kullanılacağı 4982 sayılı Kanun ile tanımlanmıştır. Bu kanuna göre kamu kurum ve kuruluşları, faaliyet alanlarına dair bilgi veya belgeleri başvuranlara sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmakla yükümlüdür.

Bilgi edinme hakkı iktidarın ve devletin faaliyetleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmek için medya mensuplarının kullandığı temel araçlardan biridir. AKP iktidarı, bu hakkın kullanımını fiilen engellemektedir.

Benzer bir şekilde Parlamento’nun soru önergeleri ile yürütmeyi denetlemesinin ve medyanın bu denetim neticesinde ortaya çıkan bilgileri halka ulaştırmasının da önü kesilmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 27. döneminde, 9 aydan az bir sürede muhalefet partileri tarafından verilen 7.116 soru önergesinin 4.708’i, yani her üç soru önergesinden ikisi yanıtı bırakılmıştır. 1.834 soru önergesi ise vaktinde cevaplanmamıştır.

TÜRKİYE, GAZETECİ HAPİSHANESİNE DÖNÜŞTÜ

AKP rejiminde, ülkemiz utanç verici bir şekilde tutuklu gazeteciler ülkesine dönüşmüştür. Türkiye, Çin ve Mısır’ın ardından en çok tutuklu gazetecinin bulunduğu ülke konumuna getirilmiştir. Basın sendikalarının

ve derneklerinin raporlarına göre 2019 yılı itibarıyla **cezaevlerinde 150’ye yakın gazeteci** bulunmaktadır. Basın etiği doğrultusunda hareket eden ve halk için çalışan medya mensupları, AKP yöneticileri tarafından hedef gösterilmekte ve yaptıkları haberlerden ötürü siyasi davalarda yargılanmaktadır. Önemli bir bölümü tutuklu yargılanan gazeteci ve yazarlar, uzun dava süreçlerinde haklarında kesinleşmiş hüküm olmaksızın cezalandırılmaktadır. Temel görevi kamu çıkarlarını gözeterek “soru sormak” olan gazeteciler, partizan savcılar ve hâkimlerin tarafsız sorularına maruz bırakılmaktadır.

MUHALİF GAZETECİLER TOPLU DAVALARLA SİNDİRİLİYOR

Türk basın tarihinde önemli bir yere sahip olan ve ismini bizzat Mustafa Kemal Atatürk’ün verdiği Cumhuriyet Gazetesi, AKP rejimince hedef gösterilmiş, saldırılara uğramış, pek çok haksız ve hukuksuz yargılamaya maruz bırakılmıştır. Gazete yöneticileri, yazarlar, çizerler ve muhabirler uzun süren tutukluluk dönemlerinden geçmiştir. Bu yargı yoluyla sindirme politikasının son ayağı, kamuoyuna **“Cumhuriyet Davası”** olarak yansıyan süreçtir. Gazete mensupları uzun süren tutukluluk sürelerinin ardından haksız cezalara çarptırılmış, bir bölümüne temyiz hakları dahi tanınmamıştır.

Benzer bir dava süreci de yayın hayatına başladığı ilk dönemden itibaren FETÖ tehlikesine dikkat çeken ve bu çerçevede bir yayıncılık anlayışı benimseyen Sözcü Gazetesi yöneticileri ve yazarları hakkında “FETÖ örgütüne yardım etmek” suçlaması ile yürütülmektedir. Sözcü ve Cumhuriyet gibi, terörle mücadeleyi yayın ilkelerinin merkezine koyan iki önemli gazetenin, haksız bir şekilde terör destekçisi olarak gösterilmeye çalışılması, medya üzerinde baskı kurma politikasının ne denli vahim boyutlara ulaştığını ortaya koymaktadır.

CUMHURBAŞKANINA HAKARET SUÇU BASKI ARACI HALİNE GELDİ

Saray rejimi, "Cumhurbaşkanına Hakaret" suçunu muhalifler üzerinde olduğu gibi medya üzerinde de bir baskı ve yıldırma aracı olarak kullanmaktadır. Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olduğu dönemde eleştiri ve hakaret kavramları arasındaki fark neredeyse ortadan kalkmıştır. İktidarı eleştiren haberler keyfi bir şekilde hakaret içerdikleri gerekçesiyle cezalandırılmakta, gazeteciler bu yolla sindirilmektedir. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün verilerine göre, Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçildiği tarihten itibaren **53 gazeteci "Cumhurbaşkanına hakaret suçundan"** mahkûm edilmiştir. Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olmadığı dönemdeki ifadeler dahi bu çerçevede değerlendirilip suç isnadında kullanılmaktadır.

GAZETECİLİK TEHLİKELİ MESLEK, MEDYA EMEKÇİSİ SAHİPSİZ

Medyaya karşı yürütülen sindirme ve baskı politikalarının sonunda, Türkiye'de gazetecilik faaliyetleri oldukça tehlikeli hale gelmiştir. 2018 yılında **80'e yakın** gazeteci, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında gazetecilik faaliyetlerinden ötürü mahkûm edilmiştir. Gazeteciler, hapis cezalarının yanı sıra astronomik tazminat davalarıyla da karşı karşıyadır. Yasal müeyyidelere ek olarak, pek çok gazeteci ya doğrudan iktidar tarafından ya da havuz medyasınca hedef gösterilmekte, tehdit edilmekte ve türlü hakaretlere maruz kalmaktadır.

AKP iktidarının baskıcı medya politikaları neticesinde gazetecilerin "özel haber" yapmaları riskli olmaya başlamıştır. Özel haberlerle ülkenin sorunlarının tartışılmasını sağlayan gazeteciler ya işinden atılmakta ya da bu gazetecilik faaliyetleri yüzünden

yargılanmaktadır. Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın verilerine göre AKP döneminde, ülkemizdeki yaklaşık 24 bin gazetecinin üçte birinden fazlası işini kaybetmiş durumdadır. Yandaş sermayedarlara devredilen ana akım medya kuruluşlarının Ankara bürolarında ve İstanbul merkezlerinde çalışanların sayısı neredeyse yarı yarıya düşmüştür. AKP döneminde, bağımsız medya âdeta bir kariyer alanı olmaktan hızla uzaklaşmıştır. Meslek, modern tarihte olmadığı kadar riskli, belirsiz ve güvenliksiz hale gelmiştir.

PRAVDA SARAY'DA, BAĞIMSIZ HABER FİRARDA

Mevcut medya ortamında mesleklerini icra edemeyen gazeteciler, yabancı haber ajansları tarafından istihdam edilmektedir. AKP rejiminde, nitelikli gazeteciler uluslararası haber merkezlerinin yazarı ya da çalışanı haline gelmeye başlamıştır. Sektördeki nitelikli insan kaynağının yitirilmesi sonucunda havuz medyası daha da yalnızlaşmış, Türkiye'de kamuoyu tarafsız habere ya bağımsız kuruluşlar aracılığıyla ya da yabancı haber ajansları aracılığıyla erişmeye başlamıştır. Gazete patronları ve yönetimleri de bu baskı ortamında özel haberler yerine Anadolu Ajansı'ndan (AA) ve iktidara yakın diğer haber ajanslarından gelen bültenlerin haberleştirilmesini tercih etmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak gazetelerde yapılan haberlerin %90'ı haber ajanslarına bağımlı hale gelmiştir.

MEDYADA ÇALIŞANLAR SENDİKASIZ, KARİYERLER BELİRSİZ

AKP rejimi, tüm çalışma yaşamında olduğu gibi medya alanında da emekçilerin örgütlenmelerinin önüne engeller koymakta, medya çalışanlarını sendikasızlaştırmaktadır. Medyada yürürlükte olan sekiz toplu iş sözleşmesinin yedisi, sektörün çok küçük bir bölümünü oluşturan bağımsız medya kuruluşlarında gerçekleştirilmiştir. Gazeteci meslek örgütü ve derneklerinin verilerine göre medya, inşaat sektörü ile birlikte Türkiye'de örgütlülük oranı en düşük olan sektörler arasındadır. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bugüne medyada güvencesizleşme ve kayıt dışılık hızla artmıştır. Medya emekçilerinin kaderleri iktidardan gelen talimatlarla hareket eden patronların iki dudağı arasındadır. Bu durum,

gazetecilerin bağımsız biçimde ve özgürce mesleklerini icra etmelerini engellemektedir. Basın-yayın iş kolunda sendikalaşma oranının bu derece düşük olması, iş güvencesi kadar bağımsız haber üretme süreçlerini de doğrudan tehdit etmektedir.

SARI BASIN KARTI BİLE SARAY REJİMİNİN İNİSİYATİFİNDE

2018 yılının Aralık ayında Basın Kartı Yönetmeliği'nde yapılan bir değişiklik, Sarı Basın Kartı Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından verilmeye başlanmıştır.

Gelişmiş demokrasilerde medyanın özgür olabilmesi için, mesleğe girişin de liyakat ve ehliyet kriterlerine bağlı olması temel bir kaidedir.

AKP iktidarı bu ilke ile çelişecek biçimde gazetecilerin basın kartı alabilmesi ya da kartlarının iptal edilebilmesini doğrudan Saray'ın inisiyatifine bırakmıştır. Geçmişte, Başbakanlık Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından kurulan Basın Kartı Komisyonu'nda yer alan sendika ve basın örgütleri, yeni uygulama ile Basın Kartı verme sürecinin dışına itilmiştir. Aynı yönetmelikle Basın Kartı alma koşulları da kartın iptali de kolaylaştırılmıştır. Bu sayede gazetecilik mesleğine giriş ve meslekten men iktidarın güdümüne sokulmuştur.

AKREDİTASYON İKTİDARIN GÜDÜMÜNDE

AKP, 17 yıllık iktidarı boyunca gazetelere ve gazetecilere keyfi ve katı bir akreditasyon politikası uygulamıştır. AKP tarafından muhalif olarak görülen pek çok gazete ve gazetecinin, devlet yöneticilerinin ve kamu kurumlarının programlarını ve basın toplantılarını takip etmesi engellenmiş, gazetecilerin haber yapmalarının ve yetkililere soru sormalarının önüne geçilmiştir. Bugün de gazeteler üzerinde ayrımcı bir şekilde yürütülen akreditasyon uygulaması, gazetecilerin iktidara soru sormasının ve farklı noktalarda kamuoyunu aydınlatmasının önündeki engellerden biri haline gelmiştir.

AKP DÜZENİNDE GAZETECİLİK BİTME NOKTASINA GELDİ

REYTING VE TIRAJ MANİPÜLASYONLARI OLAĞANLAŞTI

AKP iktidarında, tektipleştirilen ve tek boyutlu hale getirilen havuz medyasının gazetelerine olan ilgi her geçen gün azalmaktadır. 2018 yılında yapılan bir çalışmaya göre, hiç gazete okumayanların sayısında bir yılda %20'lik bir artış yaşanmıştır. Gazetelere ilgisizliğin en somut göstergesi günlük ortalama baskı sayısıdır. 2013 yılında günlük ortalama gazete baskı sayısı 6 milyon 290 bin iken, 2017 yılında bu sayı 4 milyon 271 bine düşmüştür. Bir başka deyişle 2013-2017 yılları arasında **gazete tirajları 3'te 1 oranında azalmıştır**. Türkiye genelinde yayın yapan dergilerin yıllık tirajlarında da 2017 yılında, 2015 yılına göre 4'te 1 oranında bir gerileme gerçekleşmiştir. Buduşüşünşüphesiz temel nedenlerinden biri, Türkiye kamuoyunun bağımsız haber kaynakları aracılığıyla gerçeklere ulaşma konusunda yaşadığı hayal kırıklığıdır. Havuz medyası yayınlarındaki tiraj düşüşleri reklam gelirlerini manipüle etmek amacıyla gizlenmeye çalışılsa da bu durum istatistiklere yansımaktadır.

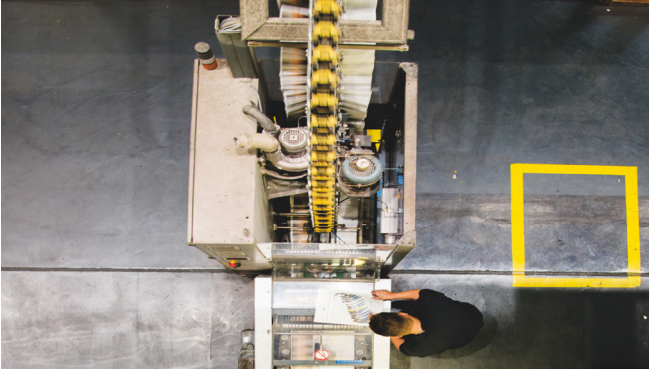
DAĞITIM TEKELLEŞTİ

Türkiye'de uzun yıllardır, gazete ve dergilerin yurt içindeki bayilere ulaştırma görevini iki büyük şirket üstlenmektedir. Ancak sektörün %45'ine yakını elinde bulunduran Yay-Sat, Doğan Medya'nın tartışmalı biçimde Demirören grubu tarafından satın alınması sonucunda Demirören Dağıtım'a dönüştürülmüş ve 2018 yılında sektörden çekilmiştir. Bu sayede, Turkuvaz Dağıtım, dağıtım sektöründe tekel haline gelmiştir. Dağıtım sektöründeki yasal boşluklar tekelleşmeden kaynaklı maliyet artışlarına ve oluşturulan tekelin siyasi operasyonlar için kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Dağıtım komisyon ücretlerinin düzeyini belirleyen hiçbir yasal sınırlama bulunmamaktadır. Bununla birlikte dağıtım şirketlerinin farklı medya organlarından aynı ücreti talep etme zorunluluğu da yoktur. Bu durum, iktidara yakın Turkuvaz Dağıtım'ın özellikle bağımsız ve muhalif medya organlarına karşı ekonomik anlamda çeşitli zorluklar çıkarmasının da önünü açmıştır. Sektördeki genel tekelleştirme eğilimi, dağıtım alanına da sirayet etmiş; AKP rejimi

medya sektörünü de diğer tüm sektörler gibi bir nevi kartelleştirmiştir.

GAZETE OKUMAK, LÜKS TÜKETİM HALİNE GETİRİLDİ

Cumhuriyetimizin önemli kurumlarından olan SEKA Kâğıt Fabrikası'nın AKP tarafından özelleştirilmesi sonucunda, Türkiye kâğıt temini konusunda ithalata bağımlı hale getirilmiştir. AKP'nin maksatlı ve beceriksiz politikaları sonucunda kâğıt gibi stratejik bir üründe ülkemizin ithalata bağımlı hale gelmesi medyada büyük bir ekonomik darboğaza neden olmuştur. Ağustos 2018'den itibaren TL'nin aşırı değer kaybetmeye başlaması ile birlikte matbaa, yayıncılık ve basın sektöründe derin bir kriz yaşanarak, ton bazında gazete kâğıdı fiyatları yaklaşık % 100 artmıştır.

Kâğıt fiyatlarının artması, medyada mevcut pek çok sorunu derinleştirmiştir. Okurlar haberlere daha yüksek ücretlerle ulaşırken, gazeteler artan kâğıt ve baskı maliyetleri nedeniyle sayfa sayılarını da düşürmek zorunda kalmaktadır. Satış fiyatlarının artması, yaşanan kriz ortamında tirajların düşmesi anlamına gelmektedir. Önemli sayıda gazete, kâğıt temini konusunda yaşanan sorunlar neticesinde kapanmış veya küçülmeye gitmiştir. AKP'ye yakın medya kuruluşları kamu kaynakları ile desteklendiği için krizi görece hafif atlatırken krizden etkilenen asıl kesim bağımsız medya organları olmuştur.

İNTERNET YAYINCILIĞINDA SANSÜR

AKP rejimi, geleneksel medyanın yanı sıra İnternet yayıncılığı üzerinde de yoğun bir baskı ve sansür uygulamaktadır. İnternet sitelerinin içerikleri bağımsız ve çok sesli yayın olanaklarını kısıtlayacak biçimde sansürlenmektedir. AKP'nin İnternet üzerinde kurduğu baskı ve

gözetim sonucunda Türkiye, Freedom House tarafından hazırlanan 2018 İnternet Özgürlüğü Raporu'nda Çin, Rusya, İran, Suudi Arabistan gibi ülkelerle birlikte "özgür olmayan" ülkeler arasında yer almaktadır.

Dünyanın en büyük çevrimiçi ansiklopedisi Wikipedia'nın 29 Nisan 2017 tarihinden beri erişime kapalı olması, ülkemizin demokrasi liginde küme düşmesinin sembolik göstergesi olmuştur. Bununla birlikte, haber sitelerine erişim engeli getirme uygulaması sistematik bir şekilde sürdürülmektedir. Ülke kamuoyunu yakından ilgilendiren bazı gelişmelerden sonra İnternet sitelerine ve sosyal medya sitelerine erişimin yavaşlatılması da başka bir sansür yöntemi olarak kullanılmaktadır.

Aynı şekilde, erişim engeli kararları ile İnternet haberciliği de sansürlenmektedir. 2018 yılının son üç ayında, İnternet alanında çıkan **327 habere erişim engeli** kararı verilmiştir. Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin verilerine göre ise, 2015 yılında yaklaşık 37 bin adres engellenmişken bu sayı 2017 yılı sonu itibarıyla 100 bine ulaşmıştır. Bir diğer ifadeyle, **engellenen içerik** sayısında **%170'den fazla bir artış** yaşanmıştır. Bunun yanı sıra 2018 yılında, İnternet üzerinde yapılan yayınlara RTÜK denetimi getirilmiştir. Bu düzenleme ile İnternet ortamından yayın yapılması için RTÜK yayın lisansı temini şartı aranmaya başlanmıştır. Bu düzenleme ile zaten katı bir şekilde uygulanan dijital sansür daha da genişletilmiştir.

HAVUZA DESTEK; YEREL MEDYAYA KÖSTEK

Yerel düzeyde medya kuruluşları, ulusal medya alanında yaşanan krizi daha derinden yaşamaktadır. Yerel medya kuruluşlarının mali yapıları daha zayıf olduğu için kaynak dağıtımındaki adaletsizliklerden ve cezai müeyyidelerden daha fazla etkilenmektedir.

Yerel sorunların dile getirilmesi ve gerekli olduğu hallerde ulusal düzeyde tartışılabilmesi için büyük öneme sahip olan bu kuruluşlar, başta resmi ilanlar, vergi indirimleri ve teşvikler olmak üzere kamu kaynak ve muafiyetlerinden yeterince yararlanamamaktadır.

Artan gazete fiyatlarının ve yerel siyasi baskının yanı sıra reklam pastasından nesnel kriterlere göre yeterince pay alamamak, yerel medyayı temelden sarsmaktadır.

KAMU YAYINCILIĞI TARAFLI VE İLKESİZ HALE GELDİ TRT'DE LİYAKAT VE TECRÜBE TASFİYE EDİLİYOR; YANDAŞLAR YÜKSELİYOR

Medyada, kendisine yakın sermaye aracılığı ile kontrolü elinde tutan AKP, yurttaşların vergileri ile yayın yapan AA ve TRT'yi tek boyutlu, tek renkli ve tek sesli bir anlayışın etkisi altında partizanca çalıştırmaktadır. 14 televizyon ve 16 radyo kanalını bünyesinde bulunduran TRT'nin kadroları liyakat ve ehliyet ölçütleri günden güne hiçe sayılarak partizanca tasfiye edilmekte, tarafsız ve bağımsız kamu yayıncılığı ilkesi ayaklar altına alınmaktadır.

20 dakika

24 Haziran seçimleri öncesi TRT Haber'de CHP'ye ayrılan süre 20 dakikadır.

105 dakika

24 Haziran seçimleri öncesi TRT Haber'de AKP'ye ayrılan süre 105 dakikadır.

TRT'de, 17 yıllık AKP iktidarı sonucunda personel sayısı 2 bin 462 kişi azalmıştır. Emekliliğe teşvik düzenlemesiyle çok sayıda nitelikli personel bilinçli bir şekilde tasfiye edilmektedir. Kurumun liyakatli kadroları küçültülmekte, iktidarın tekelsiz zihniyetine uygun biçimde kadrolaşma sürdürülmektedir. Geçmiş dönemlerde liyakat esasına göre işe alınmış kurum personeli üzerindeki siyasi baskılar

ERİŞİM ENGELİ

327

2018 yılının son 3 ayında İnternette çıkan 327 habere erişim engeli kararı verilmiştir.

YASAKLANAN SİTE

100
BİN

Erişim engeli konulan internet sitesi sayısı 100 bine ulaşmıştır.

artmaktadır. Yayın politikası açısından tarafsızlık ilkesinden tamamen uzaklaşan Kurumun yandaş kanallardan hiçbir farkı kalmamış durumdadır. Özellikle seçim dönemlerinde, iktidar partisinin lehine yapılan yayınlar daha da belirginleşmektedir. Adaylara ve siyasi partilerin etkinliklerine eşit süre tanınmaması, seçim adaletinin önünde temel bir engeldir. TRT'nin havuz medyası ile birlikte Pravdalaşması, Türkiye'de medyanın içine düştüğü durumun acı bir göstergesidir.

Vatandaşların vergileriyle finanse edilen TRT gibi bir kurumun, medyada partizanlığın bir örneği haline gelmiş olması, Türkiye'de kamu kurumsal kimliğinin ve kamu sorumluluğunun çökertildiğinin bir göstergesidir.

ANADOLU AJANSI, PARTİZANLIK VE MANİPÜLASYON KISKACINDA

TRT gibi tekelsiz zihniyet tarafından yönetilen AA da, yaptığı taraflı habercilik ile AKP rejimine yanlı ve bağımlı destek sunmakta, adeta siyasi avantaj sağlamaktadır. Abone sayısı açısından Türkiye'nin en geniş ağına sahip olan AA'nın muhalefet partilerine uyguladığı haber ambargosu, demokratik çoğulculuğun ve çok sesliliğinin önünde vahim bir engel teşkil etmektedir. AA, seçim dönemlerinde de yanlı bilgilendirme ve yönlendirmeler ile anılır hale gelmiştir. Seçim sonuçlarının yayınlanmasına başladığında uzun süre iktidar lehine bir tabloyu halka yansıtan AA, muhalefet partilerinin sandık görevlilerinde ve seçmenlerinde yılgınlığa sebep olmaktadır. Yaşanan sandık terkleri neticesinde ise seçim sonuçlarının adaletine gölge düşmektedir.

YAYIN YASAĞI

468

2011-2018 yılları arasında 468 habere yayın yasağı konulmuştur.

KEYFİ YÖNETİM

4.708

TBMM 27. yasama döneminde, 7116 soru önergesinden 4.708'i yanıtlanmamıştır.

CHP NE YAPACAK?

HAKÇA TEMSİL VE GERÇEKLERE ERİŞİM İÇİN DEMOKRATİK BİR MEDYA İKLİMİ YARATILACAK

Türkiye'de basın özgürlüğü alanında yaşanan sorunlar genel anlamda yaşanan demokrasi krizinin bir parçasıdır. Cumhuriyet Halk Partisi, basın özgürlüğünü yurttaşların bilgi edinme hakkı ve düşünce özgürlüğü ile birlikte ele almaktadır. Bu iki temel insan hakkından yurttaşlarımızın yararlanmasının önünde Saray rejiminin koyduğu engeller kaldırılacaktır. Medyanın bir temsil ve denetim aktörü işlevi görmesi sağlanacak, her kesimden yurttaşların düşüncelerinin, sorunlarının ve taleplerinin medyada adil biçimde yer alması sağlanacaktır. CHP, gerçeklerin gizlenmesi ve iktidar lehine çarpıtılması hedefiyle AKP eliyle yerleştirilen mevcut çarpık medya düzenine son verecek, halkın gerçeklerden tüm boyutlarıyla haberdar olacağı özgürlükçü ve bağımsız bir medya düzeninin sektör bileşenleri tarafından inşa edilebilmesinin yolunu açacaktır.

YASAL ÇERÇEVE DEMOKRATİKLEŞECEK

CHP iktidarında, Anayasa ile güvence altına alınan ve somut şekilde ifade bulan düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti ile basın özgürlüğünün, herhangi bir belirsizlik ve yoruma açıklık olmaksızın tam anlamıyla uygulanabilmesi için mevzuatta gerekli tüm düzenlemeler yapılacaktır. Basın özgürlüğünün kısıtlanabileceği hallerin kötüye kullanılmasının önüne geçebilmek için yazılı ve görsel medya ile İnternet başta olmak üzere tüm kitlesel yayın ortamlarının tek bir çerçeve yasayla, kapsamlı ve çağdaş demokrasiyle uyumlu biçimde düzenlenmesi hedef alınacaktır.

MEDYADA TEKELLEŞMEYE, KARTELLEŞMEYE İZİN VERİLMEMEYECİK

Asıl işi medya faaliyeti olmayan sermaye sahiplerinin medya organı sahibi olmaları, iktidar kontrolünde bir medya düzenine ve medyada tekelleşmeye zemin hazırlamaktadır. Medya sahibi olmanın, iktidar ile yakın ilişki kurmak, iktidarı manipüle etmek, kamu kaynaklarından yararlanmak

için bir araç olarak görüldüğü medya düzeninde bağımsız bir gazetecilik faaliyeti yapmak mümkün değildir. CHP, medyanın bağımsızlığına altyapı oluşturmak üzere, medya kuruluşu sahiplerinin başka ticari faaliyetlerde bulunmasını sınırlandıracaktır. Medyada dikey ve yatay tekelleşmeyi önlemek için, yasal tedbirler alacaktır. Tüm gazetelerin bir araya gelerek ortak bir gazete dağıtım yapısı oluşturmaları sağlanarak dağıtım konusundaki tekelleşmeye ve adaletsizliklere de son verilecektir.

KAYNAKLAR HAKÇA VE SAYDAM BİÇİMDE DAĞITILACAK

Medya kuruluşlarının kamu kaynakları kullandırılarak iktidara yakın iş insanlarına devri, iktidarın medya üzerinde neredeyse mutlak bir hâkimiyet kurmasına neden olmuştur. Tüm yurttaşlarımızın verdiği vergiler, medyada çok sesliliğin yok edilmesi ve medyanın halkın değil iktidarın sesi haline getirilmesi için kullanılmıştır. CHP, medyada kamu kaynaklarının medya sahipliğinin şekillendirilmesi ve medya kuruluşları arasında haksız rekabet amacıyla kullanımına son verecektir. Medya kurumlarının kamu bankalarından kredi kullanmaları sıkı tanımlanmış ön koşullara bağlanacak ve tarafsız denetime tabi tutulacaktır. Kamu kaynakları ile yayımlanan "kamu spotlarının" iktidarının propaganda aracı olarak kullanılmasına son verilecektir. Bağımsız bir tiraj denetleme sistemi hayata geçirilerek resmi ilanların tarafsız bir biçimde ve hakça dağıtılması güvence altına alınacaktır. Gazete baskı sayılarına ek olarak, TV izlenme oranlarının ve İnternet trafiğinin de nesnel bir şekilde ölçülmesi ve reklam gelirlerinin adil bir biçimde bölüştürülmesi sağlanacaktır.

TRT VE ANADOLU AJANSI İKTİDARIN DEĞİL, TÜM MİLLETİN KURUMLARI OLACAK: KAMU YAYINCILIĞINDA TARAFSIZLIK TESİS EDİLECEK

Kuruluş ilkeleri gereğince kamu yayıncılığı yapması zorunlu olan ancak iktidarın propagandasına katkı sunan TRT ve AA'da hızlı bir şekilde siyasal tarafsızlığın

sağlanması gerekmektedir. CHP, TRT ve AA'nın siyasi iradenin etkisinden uzaklaşarak özerk bir kurumsal yapıya kavuşturulmalarını sağlayacaktır. TRT'de ve AA'da keyfi, siyasi ve liyakatsiz kadrolaşmalara izin verilmeyecek, iki kurumda da öncelikli olarak iletişim fakültesi mezunlarının istihdamı sağlanacaktır.

KAMU GÜCÜ MEDYAYI HİZAYA ÇEKMEK İÇİN KULLANILAMAYACAK

CHP, RTÜK'ün keyfi ve siyasi şekilde verdiği cezalandırma uygulamalarına son verecektir. Gazetecilerin ve medya organlarının, haber ve yayınları nedeniyle haksız şekilde ceza almalarının önüne geçilecektir. Kamu iletişim kuruluşları iktidarın değil, tüm toplum kesimlerinin ve halkın tüm görüş ve taleplerinin en geniş biçimde yer aldığı kurumlar haline getirilecektir. Bu doğrultuda, RTÜK üyelerinin aday olma ve seçimi süreçleri sendikaların, medya meslek odalarının, iletişim fakültelerinin etkin katılımına açılacaktır. Bu kurumların etkinliği ve tarafsızlığı sağlanacaktır.

TUTUKLU GAZETECİLİK AYIBI SONA ERDİRİLECEK

AKP rejiminde medya çalışanlarının, gazetecilik faaliyetleri nedeniyle haksız ve hukuksuz bir şekilde tutuklanması ve tutukluluğun bir cezaya dönüştürülmesi basın özgürlüğünü doğrudan engellemektedir. CHP, gazetecilik faaliyetinin suç olarak nitelendirilmesine ve yargının gazeteciler üzerinde siyasi baskı aracı olarak kullanılması sona erdirilecektir. Türkiye, tutuklu gazeteciler ülkesi olmaktan kurtarılacak, gazetecilerin ve ülkemizin hak ettiği itibarlı konuma yeniden getirilecektir.

DEVLET SIRRI SANSÜRÜN BAHANESİ OLMAYACAK

CHP iktidarında devlet sırrı kavramının bir sığınak olarak kullanılması, halkın haber alma hakkını sınırlayıcı bir şekilde suistimal edilmesi engellenecektir. Eleştirel haberlerin Cumhurbaşkanı'na hakaret gerekçesi ile susturulmasına izin verilmeyecektir. Bu doğrultuda, Cumhurbaşkanlığı makamının tarafsızlığı yeniden sağlanana kadar siyasi faaliyetleri vesilesi ile Cumhurbaşkanı'na yönelen tüm eleştirilerin siyasi hoşgörü çerçevesinde ele alınması için gerekli yasal

düzenlemeler yapılacaktır. Öte yandan terörle mücadele gerekçesi ile medya mensuplarının, terörist yaftalamasıyla hedef gösterilmeleri, yargı süreçleri ile sindirilmeye çalışılmaları ayıbından ülkemiz kısa zamanda kurtarılacaktır.

SENDİKALAŞMANIN ÖNÜNDEKİ KISITLAR KALDIRILACAK

Medya çalışanlarının sendikalaşmasının önündeki engeller, gazetecilik faaliyetlerini olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Patronlarına karşı, kendi özlük haklarını savunma ve meslektaşlarıyla dayanışma olanağı bulamayan medya çalışanlarının bağımsız bir gazetecilik yapması mümkün olmamaktadır. CHP, medyada sendikalaşmayı hızla arttıracak gerekli mekanizmaları etkin hale getirecek ve medya çalışanların çalışma güvencesini ve özlük haklarını koruma altına almak için yasal düzenlemeler yapacaktır. Toplu İş Sözleşmesi imzalanması için aranan %10 barajı, daha makul bir seviyeye indirilecektir.

MESLEK ÖRGÜTLERİ YENİDEN SÖZ SAHİBİ OLACAK

Türkiye'de faaliyet gösteren gazeteci sendikaları ve meslek örgütleri, medya alanında yaşanan sorunların çözümü konusunda dikkate alınmamakta, gazetecilik kurumları itibarsızlaştırılmaktadır. Başta, Sarı Basın Kartı'nın verilmesi konusunda oluşturulacak komisyon olmak üzere, medya alanında uygulanacak tüm politikalarda gazeteci meslek örgütleriyle birlikte hareket edilecek, sendikalar ve örgütler hak ettiği itibara kavuşturulacaktır. Basın İlan Kurumu'nda ve RTÜK'te gazeteci sendikalarının temsil edilmesi sağlanacaktır. Basın Konseyi'nin ve medya alandaki sivil toplum kurumlarının Basın Etik Kurallarının uygulanmasında etkinliklerinin artması ve medya kuruluşlarının demokratik değerler doğrultusunda hareket etmeleri konusunda yaptırım gücüne sahip olması desteklenecektir.

MESLEĞE GİRİŞTE LİYAKAT VE MESLEK MENSUPLARINA ÖNCELİK TANINACAK

CHP iktidarında, gazetecilik mesleğine girişte ve mesleğin icrasında keyfi ve siyasi müdahalelere olanak tanıyan tüm yasal düzenlemeler ortadan kaldırılacaktır. Mesleki

yetkinlik ve gazetecilik etiğine bağlılık temel koşula haline getirilecektir. Sarı Basın Kartları'nın verilmesi ve iptalinde, başta Basın Konseyi, ulusal ve yerel Gazeteciler Cemiyetleri, Türkiye Gazeteciler Federasyonu başta olmak üzere meslek kuruluşların ve toplu sözleşme yapma hakkına sahip sendika temsilcileri tarafından oluşturacak bir kurul yetkili kılınacaktır.

KÂĞITTA, KDV ORANI DÜŞECEK VE İTHALAT BAĞIMLILIĞI SONA ERECEK

Türk Lirası'nın Dolar karşısında değer kaybetmesi ve kâğıt fiyatlarındaki astronomik artışlar yapılması, gazetelerin kâğıt temin etmelerini zorlaştırmaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırmak için, kâğıtta ithalat bağımlılığının sona erdirilmesi ve kâğıdın stratejik bir ürün olarak kabul edilerek yerli üretime başlanması önem arz etmektedir. CHP iktidarında, kâğıtta ithalat bağımlılığı sona erdirilecek, yeniden kurulacak SEKA aracılığı ile kâğıt üretimi başlatılacaktır. Bununla birlikte, döviz kuru gazeteler ve yayıncılık sektörü için sabitlenecek, kâğıt ithalatında uygulan KDV oranı düşürülecektir. Artan maliyetleri dengelemek ve basında sürekliliği sağlamak için gazetelerin yıllık kâğıt ihtiyaçları belirli oranda sübvans edilecektir.

YEREL MEDYA GÜÇLENDİRİLECEK

Yerel medya, yerel demokrasinin güçlendirilmesinde hayati işlevsahiptir. CHP iktidarında yerel medya kuruluşlarına özel destek ve teşvik programları uygulanacaktır.

Yerel radyo, televizyon ve gazeteleri ile İnternet yayıncılığının, mesleki etik ile yansız, bağımsız ve özgür habercilik kurallarına bağlı kalmalarına özen gösterilecektir. Bununla birlikte bu kuruluşların, mali ve kurumsal yapılarının güçlendirilmesi önemle desteklenecektir. Televizyonların uyduya çıkma ücretleri makul bir düzeye indirilecektir. Yerel televizyon ve radyoların frekans tahsisinde yaşadıkları sorunlar da kısa sürede çözülecektir.

MEDYADA YENİ BİR BAŞLANGIÇ

Geçtiğimiz 17 yılda AKP rejimi, iktidar gücüyle medyanın genetiği ile oynamış, yaşanan tekelleşme sürecinin sonunda yurttaşların gönüllülerinden, halkın vicdanından ve gerçeklerden kopmuş, hormonlu ve sağlıksız bir medya düzeni yaratmıştır. Ancak tek sesli, tek boyutlu ve tek renkli hale gelen bu yeni medyaya, AKP rejiminin manipüle etmeye çalıştığı yurttaşlarımız inanmamaktadır.

Vicdanlı yurttaşlarımız yandaş havuz medyasının yanı sıra haberlerine artık mesafeli yaklaşmaktadır. Medya esaret altında ve kartelleşmiş olsa da milletimizin akıllı ve vicdanı hürdür. Bu sebeple yurttaşlarımızın daha demokratik ve hukuka daha saygılı bir Türkiye için, hakikat arayışı kesintisiz bir biçimde devam etmektedir. CHP, yurttaşlarımızın gerçeklere erişmesinin ve çoğulcu bilgi ikliminin oluşmasının önündeki tüm çarpıklıkları ve kısıtları kaldıracak, medyanın yeniden özgür biçimde yayın yapmasını güvence altına alacaktır.

CHP'NİN MEDYA İLKELERİ

1. Gazete sahibi, gazetecilik dışında başka bir faaliyetle uğraşmamalı. Temel işi medya olmalı. Böyle bir yapılanma, medya sahibini siyasal baskılar karşısında daha güçlü kılmaktadır.
2. Gazetelerin dağıtımı bütün medya sahiplerinin ortak olduğu bir şirket tarafından yapılmalı. Yani bir gazetenin patronajına gazetelerin dağıtımı teslim edilmemeli.
3. Gazetecilikte sendikalaşma kural olmalı. Çünkü gazeteci patronuna karşı da özgür olmalı. Haberinin arkasında durabilmeli.
4. Basın İlan Kurumu ve RTÜK yeniden yapılandırılmalı. Medyada sendikalaşmayla beraber hem Basın İlan Kurumunda, hem RTÜK'te gazeteci sendikaları temsil edilmeli.
5. Basın İlan Kurumu aracılığı ile verilen kamu ilanlarının fiyat tarifesi objektif kıstaslara bağlanarak, siyasal iktidarın keyfi tutumuna bırakılmamalı.
6. Televizyonlarda gösterilen ve "zorunlu ilan" olarak sunumu yapılan tanıtım filmlerinin ücretsiz olması uygulaması kaldırılmalı.